

— Ni praznik, pre-
dragi, mi naše
življenje,
Življenje naj bode
ti delaven dan...
Ti lajšaj in slajšaj
človeško trpljenje.
(S. Gregorčič)

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Izhajajo vsak četrtek za sledečo nedeljo

Letna naročnina:
na posamezni naslov
30 Din, na skupni 24 Din,
za inozemstvo 72 Din,
z Marijinim L. 100 Din,
za Ameriko 3 dolare
Štev. položnice 11-806
Uredništvo v Lendavi
Uprava v Črensovcih

Novomi uredniki Novin,

Gospodi Balazic Matjaši na pot trüdapunogä, a pre-
važnoga i zveličavnoga dela pri vrejüvanji „Novin“.

V prvoy številki letošnjih „Novin“ sem jasno povedao, da po božoy voli odstopim od vrejüvanja „Novin“. Moj sklep je dober Bog hitro potrdo, poslao mi je težki beteg. Zavolo njega sem že meseca februara bio prisiljen odstopiti od vredništva „Novin“. Gospoda Camplina sam proso za vrejüvanje samo dveh števk, dokeč bi bio jaz zadržan na zasedanji banskoga sveta. A naglo razvijajoči se beteg, z smrtnonevarnov težkov operacijov, je gospodi Camplini za več mesecov vsilo uredniško pero v roke. To ga je toti, kak je sam priznao v lepoj slovi, en čas tiščalo, sledkar njemi je pa postalo sladko, kak je bridka kniga v vüstaj proroka postala sladka. Bog njemi povrni za večmesečno požrtvovalno delo pri vrejüvanji „Novin“!

Gda me je g. Camplin pismeno obvesto, da več ne more vrejüvati „Novin“, ar kaplansko službo šče zameniti s katehetskov i se more pripravlati na izpit, sem to njegovo pismo poslao Prezvišenomi i ga proso, naj ednoga duhovnika določi za urednika „Novin“. Osebe nesam proso. Med tem časom so se prekrizali nameni g. Camplina, ki je šteo iti za kateheta na gimnazijo i se pripravlati do oktobra na izpit. Med tov pripravov je on še en kratek čas šteo vrejüvati „Novine“. Njegov načrt je pa prekrizao odlok višje cerkvene oblasti, ki ga je imenüvao za knezoškofijskoga tajnika s pozivom, da 1. avgusta mora nastopiti svojo službo. Gda me je g. Camplin obvesto o dekreti, šteroga je dobo, sva se podala k Prezvišenomi i ga prosila, naj zdaj določi ednoga duhovnika za urednika „Novin“. I Prezvišeni mi je odgovoro, da že ma določenoga. Določo ga je v osebi g. Balazic Matjaša, kaplana pri sv. Ruperti, našega rojaka, lanskoga novomešnika, ki je dobo odlok, da s prvim augustom prevzeme težki poseo uredništva „Novin“. Ar jaz določene osebe nesam proso, nego samo urednika, vidim v imenüvanji g. Balazica božo sv. volo.

Gda sem Prezvišenoga proso za urednika — Bog njim naj bo bogati plačnik, da so nam ga dali — sem povdarjao, da je po navuki sv. Cerkve, ki ga razglašajo izjave sv. Oče, urednik katoličanskoga lista dušni pastir. Zato imenüvanje gospoda Balazica iz kaplanske službe v uredniško službo ne pretrganje dušnoga pastirstva, nego naopak, je ešče prevzem širše, odgovornejše i žmetnejše duhovniške službe.

Duhovnik-urednik kat. lista je predgar, kāk so sv. Oča to izjavili. I njegova predga je važnejša, kak predga vu cerkvi. Zakaj? V cerkvi se samo določenoj menšoj skupini glasi Kristušov navuk, kat. list ga glasi neštetim jezerim i jezerim. V cerkvi posamezni poslušajo bože reči, po kat. časopisi pa družina. V cerkvi slišana reč se pozabi. Dostakrat povejne že na pragi iz cerkve. Štampana boža reč pa ostane pa kriči tjedne i leta dugo.

Duhovnik-urednik kat. lista je predgar tudi tistim, ki v cerkev ne hodijo i za štere se ravno glasijo v njej iz lübezni karajoče reči. Starost, beteg, siromaštvo vnoгим ne dovoljuje, da bi pohajali k predgam, a za dva dinara mesečno pa lejko vsako nedelo štejo bože reči v „Novinaj“.

Duhovnik v cerkvi zavolo kratkoga časa ne more naednok odbiti razne napade na vero, urednik to lejko napravi. V ednoj jedinoj številki lejko ovrže stroge zablode.

Pa duhovnik-urednik je ne samo predgar, on je i vzgojiteo. On ne odgaja dečico edne ali dveh šol, mladine edne ali druge fare, on odgaja deco i mladino vseh far, šol i družin, kama koli le zahaja njegov list. Njegov glas iz „Novin“ čüje mladina ne samo v Slovenskoj Krajini, nego tudi v dalnoj tujini, gde prebivajo slovenski starišje s svojoj decov.

Duhovnik-urednik misijonar, gda objavlja dopise misijonarov, gda nabira darove za nje, gda poziva na misijonsko delo dobrotne duše.

Z karanjem greha zbüja pregled dušne vesti i zravnavo pot blodnikov k svestvi pokore, štere plačilo je sprejem Gospodovoga Tela na zemli i njegovo sladko vživanje v nebi.

Duhovnik-urednik kat. lista je tolažnik i pomočnik žalostnih i ponesrečenih, gda na smilenost do teh odpira srce svojih čtevov.

Duhovnik-urednik katoličanskoga lista rešava socijalno pitanje po navuki sv. Cerkve, gda brani pravice zatiranih i obsoja krutost krivičnikov.

Še več bi lejko našteo. Naj bo zadosta. Že iz teh kratkih vrstic lejko sklepa vsaki pravičen vernik, da je urednik katoličanskoga lista v strogom pomeni reči duhovni pastir, je kaplan i plivanoš, vrši dušno pastirstvo oba. Razlika je samo ta, da so njeni verniki ne dužni dati nikšega dohodka, dužni so samo njegov list naročiti i ga redno plačati. Te reči naj zednim odgovorijo na boječa pitanja nešteti: zakaj ne so na fari? Zato, ar kat. lista urednik ma tak veliko lübezen do vernikov, da se ne zadovolji samo z ednov farov, on vsem faram šče biti dušni pastir, kaplan i plivanoš.

Dragi naročniki i vsi verniki Slovenske Krajine! V tom pomeni sprejmite novoga g. urednika, Balazic Matjaša, sprejmite ga, kak vam ga dava Cerkev, sprejmite ga, kak svojega duš-

noga pastira, ki ne bode svoj list vrejüvao, nego vašega, vaše „Novine“, vam na vsestranski hasek.

Gda se ti, gospod urednik, najtoplej zahvalim za lübezen, z šterov si sprejeo težko, a prevažno i zaslužno delo z vrejüvanjom „Novin“, dovoli, da ti na to lepo pot dam nekaj nasvetov:

1. Oprosi za glavnoga urednika „Novin“ Gospoda v Oltarskom Svestvi. Njega prosi vsaki den, naj vodi i krepil tebe i tvoje čtevce s svojim duhom.

2. Svoj deo vsake sv. meše kak dobro delo daruj za sebe, svoje naročnike, sotrudnike, dopisnike i širitelje, tak žive kak pokojne.

3. Prle kak začneš številko sestavlati, prosi za Gospodovo svetlost, da jo po njegovoj voli sestaviš. To včini pred tabernaklom pri obiski Najsvetejšega.

4. Nikdar ne napadaj osebe, liki samo zablode i išči, kak z primernim karanjem blodnika pridobiti.

5. Pri sprejemanji dopisov vrži v koš brez čtenja vse nepodpisane spise, pa raztrgaj brez objave vse dopise, od koga koli prido, ki dišijo po sebičnosti i nelübavi do bližnjega.

6. Ne pozabi, ka so patronje našega kat. tiskovnoga društva i njegovoga glasila „Novin“, angelje čuvarje z sv. Ivanom Boskom! k njim se obračaj večkrat.

7. Vodi naj te samo lübezen do Boga i nemrtelnih duš. Ta ti olejša i oslajša vso delo i ti da v roke vse pripomočke, da Novine ostanje Bogi dopadljivi kat. list i se razširijo v vsako hišo Slovenske Krajine.

V te namen naj te blagoslovi Bog. Moja srčna molitev z duhovščinov i verniki pa naj te podpira, da se ti povekša število sotrudnikov i dopisnikov. Moje slabe molitve za tebe i Novine, dokeč bom živ, ne izostanejo.

Bog te živi i „Novine“ Slovenske Krajine.

Črensovci, 1940. aug. 5. na god Snežne Device Marije.

Klekl Jožef,
za zdaj izdajateo „Novin“.

Nj. Vis. kneginja Olga v Ljubljani

Pretekli teden je Nj. Ves. kneginja Olga, predsednica jugoslovenskega Rdečega križa, obiskala vse ustanove Rdečega križa v Ljubljani. Obiskala je še žensko bolnišnico, kirurški oddelek Splošne drž. bolnišnice, zavod za zdravljenje raka in otroško bolnišnico. Obisk visoke gospe je imel ne samo velik odmev po Ljubljani, marveč tudi po vsej Sloveniji, kjer je človekoljubno zanimanje kneginje Olge za razne socialne ustanove napravilo najgloblji vtis. — Pri obisku bolnišnic se je pa kneginja Olga sama na lastne oči hotela prepričati, o stanju pri tistih bolnikih, ki so največje nege potrebni, to so matere v porodišnici, bolniki v kiruršičnem oddelku, bolniki na raku in mali otroci. Visoka gospa se je z bolniki prijazno razgovarjala, pri tem pa si z največjo pazljivostjo ogledala vse bolniške naprave in proučila vse okoliščine, v katerih se ti zavodi nahajajo, in od zdravnikov dobila podrobno pojasnila o stanju bolnikov, kakor tudi o potrebah zavodov. Slovenci so visokoj gospe od srca hvaležni, da se je hotela sama osebno prepričati o razmerah, o katerih je naš tisk že tolikokrat poročal, ker vedo, da bo ta visoki obisk rodil najboljše uspehe in koristi za vse tiste, ki v boleznih potrebujejo usmiljenja.

veda tokrat ne pod nadzorstvom belgrajske vlade, ampak pod nadzorstvom hrvatskega bana.

Vojna

Zadnje nedeljo in pondeljek se je vršila nad Kanalom in nad Anglijo do sedaj največja zračna bitka, ki je trajala skoraj nepretrgoma. Več sto nemških bombnikov je bombardiralo angleška pristanišča Portland, Portsmouth, Weymouth, Margate in Dover ter številne trgovske ladje. Oba nasprotnika poročata o visokih izgubah. Nemci trdijo, da izgube nasprotnika pri teh spopadih znašajo 90 letal in 80 barožnih balonov. Angleži pa poročajo, da je bilo sestreljenih 60 nemških letal, dočim Nemci trdijo, da so izgubili samo 21 letal. Razdejano je bilo tudi veliko angleško letališče Menston. Izvršeni so bili tudi zračni napadi na letalske tovarne v raznih krajih Anglije, kakor tudi na velika bencinska skladišča. Vse kaže, da je to predigra za velik in odločilen napad na Anglijo.

Italijanska ofenziva v Afriki, ki traja že nekaj dni, napreduje v angleško Somalijo. Italijanske čete so prišle že v stik z glavnimi angleškimi silami in se vršijo hudi boji.

Italijansko mnenje o francoskih izgubah v vojni

Francoski listi so objavili podatke o francoskih izgubah v vojni. Te izgube naj bi znašale poldrugil milijon ranjencev in mrtvih. Glede na to številko pišejo italijanski listi, da je fantastična, in poudarjajo, da je to velikansko število objavila spomenica francosko-ameriškega odbora in zato to ni uradno poročilo francoske vlade in je treba te številke sprejeti s skrajnimi pridržki. Kakor je nemško vrhovno poveljstvo razglasilo, so znašale nemške izgube od 10. maja, t. j. od prvega dne ofenzive proti zaveznikom, pa do dneva premirja s Francijo, 27.014 mrtvih, 18.384 pogrešanih in 111.037 ranjenih. Tako bi znašalo okroglo število mrtvih, ranjenih in pogrešanih 150.000. — Francozi so bili v defenzivi in je materialno nemogoče, da bi imeli več izgub, kakor napadajoči sovražnik.

Politični pregled

Diplomatično delovanje je bilo v pteklek tednu živahno na jugovzhodu Evrope, na španskem polotoku in na Daljnem vzhodu. Vse diplomatično delovanje in snovanje služi tako pri Nemcih in Italijanih, kakor pri Angležih edino le pripravam za napad na angleški imperij. Napad mora biti tudi politično tako pripravljen, da Anglija ne bi nikjer več imela kakšnih zavezništov, ki bi med nasokom nanjo mogli v zaledju Nemčije in Italije delati težave.

Na jugovzhodu Evrope se sedaj po nasvetu Nemčije in Italije urejuje spori med Romunijo in njeno bolgarsko in madžarsko sosedo. Za pomiritev z Bolgarijo ni velikih težav, nastale so pa skoraj neprehodne ovire za pomiritev med Romunijo in Madžarsko. Madžarska veliko zahteva, Romunija pa malo nudi. Pričakovati moramo prijateljskega posredovanja Nemčije in Italije, ki želita, da se stvar uredi v najkrajšem času, če mogoče, še pred napadom na Anglijo.

Na Španskem prostoru je v teku huda diplomatična bitka. Anglija se trudi, da bi Španijo obdržala v dobrohotni nevtralnosti, toda nasprotne struje so močnejše. Iz pisanja španskega in italijanskega tiska je razvidno, da bo tudi španija šla proti Angliji v vojno in to v bližnji bodočnosti; Španija bo šla po svoj Gibraltar.

Na Daljnem Vzhodu je razvoj

diplomatične borbe za zadržanje Japonske dramatičen. Japonska vlada se je odločila, da se nasloni na Nemčijo in Italijo. Z nekaterimi dejanji je pokazala, da se ne boji nastopiti proti Angliji in velike množice tamkaj vpijejo po vojni z Anglijo.

Jugoslovanski tisk nadaljuje s svojimi enodušnimi zahtevami, da je treba *framasoni*, ki so naši državi toliko škodovali na zunaj in na znotraj, spravit i v vodilnih položajev, na katerih še sedijo, češ, da časi, ki prihajajo, zahtevajo jasnih in čistih front, ki bodo vidne in ne bodo prenašale več podtalnih struj in zakrinkanih vojnih gesel, ki cilje zamegljujejo in z brizgavanjem tajnih strupov v ljudsko dušo slabe odpor naroda za njegov napredek in njegovo zdravje.

12-obljetnico Radičeve smrti so proslavljali pretekli teden na Hrvatskem. Hkrati pa so začeli listi omenjati tudi že obljetnico sporazuma s Srbi. Bila je to za hrvatske voditelje in za hrvatski tisk priložnost, da se spominjajo svojih bojev za položaj, ki ga danes v državi uživajo, kakor tudi nadaljnih ciljev, ki o njih pravijo, da z narodnim sporazumom šše niso bili popolnoma doseženi. Na splošno je treba reči, da je hrvatski tisk brez izjeme podčrtal trdo povezanost Hrvatske z državo. — Nekdanja primorska banovina je pod imenom „Izpostave v Splitu“ dobila nazaj vso samoupravo, ki jo je prej uživala, se-

Nedela

po Risalaj štirinajseta

Tisti čas pravo je Jezus vučeni-kom svojim: Nišče ne more dvema gospodoma služiti: ali ednoga bode odürjavao i toga drugoga läubo; ali de ednoga trpo i toga drugoga zavrgo. Nemrete Bogi služiti i mamoni. Zato velim vam: ne skrbte se za düšo vašo, ka bote jeli; niti za telo vaše, ka te oblačili. Nejlji je düša več od jestvine, i telo od oprave? zglednite se na ftice nebeske; ne sejajo, niti ne ženajo, niti ne spravljajo vu škegnje i Oča nebeski nje hrani. Nejlji ste vi več od njih vredni? Što pa med vami misleči more pridati k visokosti svojoj eden laket? I za opravo ka se skrbite? Gledajte polske lelije, kak rastejo; ne delajo, niti ne predejo. Velim pa vam: ka je niti Salomon vu diki svojoj nej bio tak odedi, kak edna med etimi. Či pa polsko travo, štera dnes jeste i vütro se v peč vrže, Bog tak oblači: o keliko bole vas, male vere? Ne bojte zato skrbilivi govoreči: ka bomo jeli, ali ka bomo pili, ali s kem se bomo odevali? Ar eta vsa poganje iščejo. Ar zna Oča vaš, ka eta vsa potrebujete. Iščite zato prvo kralstvo bože i pravico njegovo; i eta vsa se vam pridajo. (Mat. 6, 24—34).

*

Dnesden stojimo med dvema frontama: edna fronta se bori za Kristuša, da se Njegovo ime zanesé vsepovsédi v svet, druga se bori za šatana, da prevzeme svet v svoje roke. Med tema dvema frontama si tüdi ti, vernik. Mogoče premišlavleš, kama se naj obrneš, ar ti šče brnijo v vühaj Kristušove reči: Nihče ne more dvema gospodoma služiti, ar bo ednoga sovražo, drugoga läubo. Krščeni si, na Kristušovo ime si krščeni, v Njegovem imeni se križáš, v Njegovem imeni začneš svoje delo, začneš živeti den; pa denok, ali je tüdi tvoje življenje posvečeno Njemu? Ali ne mrmraš proti Bogi, če ti noude vse po voll, ali či moreš prenašati vngokrat sirmaštvo? Oča nebeski zna, ka vi potrebujete. Či tak lepo oblači rože, ki jih nega več, pa ftice, kembole bo skrbo za človeka, šteromi je dao razum pa prosto volo.

Le zgledni se okoli sebé, pa boš vido, da tisti ljudje, ki so posvetili vse svoje delo Bogi, da tisti ljudje majo tüdi za telo radosta. Zakaj? Takši človek niti ne potrebuje telko za telo, kak tisti, ki samo brozga v v telovnom i se njemi vse, ka je dühovnoga, vidi skoro prekisilo. Dühovne vrednosti so za njega zgübile okus, zato njemi je vse telovno premalo, se ne navžije do sitosti. „Iščite najprle kralstvo bože i vse drugo vam bo navrženo“.

Gledaj, da bo v tvojoj düši red pa läubezen boža i srečen pa zadovolen boš.

Odkod toliko novomašnikov

Mnogi se nikakor ne morejo načuditi, odkod letos toliko salezijanskih novomašnikov v Slovenski Krajini. Te mu pa je tako:

V letih 1926, 1927, 1928, 1929 je vlč. gospod Jožef Radoha, takratni ravnatelj Martinišča, poslal v Italijo v salez. zavode za misijone nad 60 naših fantov. Vsi letošnji salezijanski novomašniki doma (7) in v tujini (5) so iz vrst teh mladeničev. Niso pa še to vsi. Po raznih delih sveta, kakor v Ameriki, v Afriki, v Italiji, na Portugalskem in doma jlh je še 17. Nekaj jih bo dovršilo bogoslovne študije prihodnje leto, drugi pa v dveh — treh letih.

Omeniti še moramo tüdi, da so naslednji letošnji novomašniki: g. Kisilak (Kobilje), g. Žilavec (Cankova) in g. Duh (Melinci) bili med omenjenimi fanti. Toda kot kleriki so potem izstopili iz salez. Družbe in odšli v druge redove oziroma semenišča. Izstopilo pa jih je še več. Štirje so že na farah, eden je frančiškan eden pa kapucin. Torej 6.

Papež o poslanstvu novega človeka

Dobro Nam je znano, kako velike so težave, ki se postavljajo na pot pri zasledovanju ciljev, kakor smo jih začrtali v velikih obrisih, da bi se zasnovale, udeležili in ohranili pravičen mednarodni mir. Toda če je bil kdaj kak cilj vreden tekmovanja plemenitih in velikodušnih duhov, če se je kdaj pojavilo navdušenje duhovne križarske vojne, v kateri bi bil krik „Bog hoče!“ zadonel z novo resničnostjo, potem je to gotovo vprav ta najvišji smoter in ta križarska vojna in borba čistih ter velikodušnih src, započeta, da bi pripeljali ljudstva od motnih vodnjakov gmotnih in sebičnih koristi k živemu izviru božjega prava, ki edino more dati tisto moralnost, plemenitost in trdnost, katere potrebnost smo prehudu in predolgo čutili in katero smo pogrešali v veliko škodo narodov in človeštva.

Pričakujemo in upamo, da bodo vsi tisti, ki so združeni z nami z vezmi verovanja, vsak na svojem mestu in v mejah svojega poslanstva, odprli razum in srce za te ideale, ki so hkrati realni cilji resničnega miru v pravičnosti in ljubezni. Kadar bo nevihta

vojne začela ponehavati in se razpševati, bodo potem vzrastli pri vseh ljudstvih in narodih daljnovidni in čisti duhovi, prešinjeni s pogumom, ki bo znal in mogel temačnemu instinktu nizkotnega maščevanja zoperstaviti resnobno in plemenito dostojanstvo pravičnosti, ki je sestra ljubezni in družica vsake resnične modrosti.

Mi in z Nami vsi, ki poslušajo Naš glas, dobro vemo, kje bomo našli vzvišen vzgled, iskren nagib in zanesljivo obljubo te pravičnosti, ki edina more ustvariti in zagotoviti mir. Transeamus usque Betlehem, et videamus (Luc 2, 15). Pojdimos v Bellehem. Tam bomo našli ležati v jaslicah rojeno „Sonce pravičnosti, Kristusa, našega Boga“ in ob njegovi strani Devico Marijo, „Ogledalo pravičnosti“ in „Kraljico miru“ s svetim varuhom Jožefom, „pravičnim možem“. Jezus je tisti, ki ga pričakujejo narodi. Preroki so kazali nanj in prepevali o njegovem prihodnjem zmagovalju: „In njegovo ime se bo glasilo Čudoviti, Svetovalec, Bog, Močni, Oče prihodnjega veka, Knez miru“ (Izaija 9, 6). (Dalje)

Božični nagovor Pija XII.

Ljubljanska škofijska sinoda je zborovala

V Št. Vidu nad Ljubljano se je zbrala od 5. do 8. avg. duhovščina ljubljanske škofije, na kateri je sklepala o važnih zadevah v dušnem pastirstvu, kako preusmeriti razne določbe za današnji čas in sodobno dušno pastirstvo. Zadnja sinoda (shod duhovništva cele škofije pod predsedstvom škofa) v Ljubljani je bila leta 1924, za časa pokojnega nadškofa Jegliča. Brez dvoma je dala sedanja sinoda poseben poudarek navodilam v katoliški akciji, kakor tüdi v verskih in katoliških organizacijah. Posebno so pomembna takozvana navodila za dušnopastirske obiske, ki naj omogočijo živahen stik s farniki, da s tem prodre katoliško mišljenje tüdi v vsako družino. Na tej sinodi so jasno opredelili društva, kaj je katoliška akcija, kaj so cerkv. društva in kaj katoliška društva in kako vloga ima duhovnik pri družtvih. Na podlagi obsežnega gradiva se je sestavil nov škofijski zakonik, ki vsebuje 641

členov, ki ga je znanstveno utemeljil in spretno sestavil univerzitetni profesor na bogoslovni fakulteti dr. Al. Odar. V zakonik je vnešenih precej novih stvari, ki so nastale iz potrebe časa. Ustanovila se je tüdi nova dekanija Zagorje ob Savi.

Sinoda se je začela v ponedeljek zvečer ob šestih s pesmijo „Pridi sveti Duh“. Nato je imel prevz. škof dr. Rožman govor. Vseh udeležencev je bilo 85. Poslali so tüdi vdanostne brzojavke Sv. Očetu, Nj. Vel. kralju in Nj. kr. Vis. knezu namestniku, za katere so se vsi zahvalili.

V četrtek popoldne so sinodo zaključili z zahvalno pesmijo in blagoslovom, da bi Bog blagoslovil napore ljubljanske duhovščine za povzdigo verskega življenja.

S tem je sedanjí delavni prevz. škof dr. Gregorij Rožman najlepše proslavil svojo plodonosno desetletnico pastirovanja.

Mohorjeva družba v Celovcu razpuščena

Po odloku državnega namestništva za Koroško je Mohorjeva družba, ki jo je ustanovil pred 80. leti škof A. Martin Slomšek v Celovcu, prenehala obstojati, češ da „ne spada izdajanje, posredovanje in širjenje leposlovnih in splošno koristnih knjig — v dušno-pastirski delokrog, marveč je to nezaželen in nedovoljen prosvetni delokrog.“

Če pomislimo, da je ravno Mohorjeva družba bila tista zakladnica, odkoder smo vsi Slovenci zajemali svojo ljudskoizobrazbo in ona razveselila vsako leto sleherni vasico z bogatim knjižnim darom, potem kot zavedni Slovenci ne moremo iti brezbrizno mimo tega dejstva.

Tujci v Franciji

Maršal Petain je pred kratkim izjavil, da je družina temelj za obnovo Francije. Družina je torej postala program nove Francije. Ta program zahteva mnogo načrtnega dela. Razpada v glavnem v tri dele: zaščita družine, pomnožitev rojstev in urejeno priseljevanje.

Po svetovni vojni je bila Francija tista evropska država, ki je sprejela največ tujcev. Francozi so radi sprejemali tujce, ker so v štirih letih svetovne vojne zgubili mnogo delovnih moči, ki jih je bilo treba na nek način nadomestiti. Vsi ti so bili zaželjeni, njihov vpliv na francosko narodno blagostanje je bil ugoden. Toda večja od teh koristnih tujcev je bila reka političnih beguncev, ki se je zlivala v Francijo od svetovne vojne sem iz vseh držav od Rusije do Španije. Število tujcev, ki so se nahajali jeseni 1. 1939. na francoskih tleh, cenijo na pet milijonov.

O tem velikanskem številu tujcev je francoska javnost mnogo govorila. Končno so prišli do zaključka, da je treba vprašanje tujcev načrtno preučiti in urediti.

Zakaj? Francija rabi delavce. Po statistiki iz 1. 1939. je bilo v Franciji, ki je štela takrat 41.907.056 prebivalcev, 612.138 rojstev in 646.879

smrtnih slučajev. Število smrti je torej presegalo število rojstev za 34.741 duš, dočim je v istem času število prebivalstva v Nemčiji in Italiji narasčalo. Bolj kakor kdaj rabi Francija delovne moči danes, če se hoče zopet postaviti na noge. Zlasti jih potrebuje v industriji, poljedelstvu in rudarstvu. Sklenjeno je, da bodo vodili posebno strogo kontrolo pri vseljevanju tujcev zlasti v tej smeri, da bodo dajali prednost onim poklicem, ki Francozom primanjkujejo. Vse tujce bodo po določenem načrtu razdelili po celi Franciji. S tem hočejo preprečiti nastanek tujih otokov v deželi in olajšati stopitev s francoskim prebivalstvom.

Posebne težave povzročajo tüdi kolonije. Dolga desetletja je sprejemala Francija tisoče domačinov iz njenih kolonij; vojaki iz kolonij, ki so v Franciji odslužili vojake, so si smeli tam poiskati službo ter si ustanoviti družino. Pa tüdi francoski vojaki, ki so služili v kolonijah, so ostali pozneje tam in se poročili z domačinkami. To bo v bodoče zabranjeno. Ne sicer iz rasno-političnih razlogov, temveč iz zdravstvenih ozirov, ker se je po dolgih študijah pokazalo, da tako križanje škodljivo vpliva na potomstvo. Tega mnenja je zlasti francoski učenjak dr. Rene Martial.

Pripravite seme

Letošnja žetev ozimin je razmehroma slaba. Žito je bilo redko, ker ga je razredčila huda zima, med redkim žitom pa se je v vlažni pomladi in deževnem poletju bujno razrastel vsakovrstno plevel. Vse to zrnje bo dobro za hrano, tüdi se bo lahko prodalo, če bo kaj ostalo, ne bo pa dobro za seme.

Kmetje, tako seme kot ste ga letos pridelali ne smete sejati. Kdor le more, naj zrnje za seme zamenja s sosedom, ki ima boljše vrsto, ali naj ga kupi pri kmetih, ki imajo priznano dobro seme. Nobeden kmet pa ne sme biti, ki ne bi dal svojega žita, kolikor ga bo rabil za setev, očistiti. V Prekmurju je precej trijerjev, javnih in privatnih. Samo v soboškem okraju je javnih nad 30, ki zadostujejo, da vse seme očistijo. Posebno opozarjam na velike čistilce (selektorje) na veleposestvu v Beltincih in kmetijski šoli v Rakičanu. Res od zrnja mnogo odvzamejo, toda to je le znak, da dobro čistijo. Čim več odpadkov je pri čiščenju žita, tem boljše je ono, kar je ostalo. Ostane najboljšo in to ravno hočemo doseči. Nimamo Slovenci toliko polja, da bi po njem lahko sejali plevel, nimamo toliko zrnja, da bi ga lahko metali proč. Vse zrnje, ki ni za seme in pri čiščenju odpade, kmet prav koristno uporabi. Za živino, recimo, ni dosti manj vredno kot vse ostalo zrnje. Če ga pa med semenom zmečete na njivo, ne samo, da pride v nič, v kolikor ne kali in ne zraste, ampak dela med dobrim žitom samo goščo, odvzema prostor in hrano zemlji, nimamo pa od njega tiste koristi, ki bi jo imeli od dobrega semena. Vse to slabo je plevel. Še enkrat povdarjam: Nimamo Slovenci toliko zemlje, da bi lahko sejali plevel!

Zato mora vsak kmet poskrbeti, da bo sejal čisto in dobro seme. Najlažje in najhitreje bo šlo čiščenje od rok na ta način, da se več kmetov dogovori med seboj z upravo večjih čistilcev, kdaj skupno pripeljejo čistiti. Manjše trijerje pa lahko prevajajo od hiše do hiše. Tako boste imeli čiste posevke in dosegli boste večje pridelke, kar je v teh časih, ko so kmetijski pridelki dobili spet primernejšo ceno, jako važno.

Velik roparski umor

V noči od sobote na nedeljo se je zgodil v vasi Medribnik v občini Sv. Barbara v Halozah res zverinski roparski umor, katerega žrtev je postala žena trgovca in gostilničarja 30 letna Julijana Debeljakova. Strašen zločin se je zgodil v času, ko je bil mož pokojnice že dalje časa na orožnih vajah. Ko so se omenjene noči podali domači potem, ko so zaprli gostilno, k počitku, so čez nekaj časa zaslišali zunaj divje streljanje. Strelji so padali takoj nato tüdi skozi okno v sobo, v kateri so spali gospodarica Julijana Debeljak in njuna otroka, šestletni sinček in dvomesečna hčerkica, na drugi postelji pa je spala trgovska pomočnica. Baje je gospodarica takoj, ko je slišala streljanje, vstala in se sklonila skozi okno, pri čemer je bila po nekaj streljih zadeta v srce in v nekaj trenutkih je izdihnila. Lahko ranjen je bil tüdi sinček, medtem ko se hčerkici in pomočnici ni ničesar zgodilo. Maskirani razbojniki, ki jih je bilo okrog 20, so nato s krampi koli in kamenjem razbili križe na oknih in izpahnili vrata ter vdrli v stanovanje od koder so odnesli nekaj nad 40.000 din. Po vseh znakih sodeč je bila razbojniška tolpa zelo dobro organizirana in je najbrž prišla s hrvatskega področja, kamor je tüdi pobegnila. Preiskavo mrzlično vodi ptujsko orožništvo. Na kraj nesreče pa so prišli tüdi detektivi iz Maribora in Varaždina.

Naprašo se tisti, ki je najšeo 6. avgusta na cestl od Odranec do Žagara v Črensovclh meši ženskl džek temnoplave farbe, da naj ga prinese v Črensovc na upravo Novln.

Glasi iz Slovenske Krajine

SÓBOTA

Zadnje nedeljo se je mudila pri nas najboljša slovenska pevka altistinja ga. Franja Bernot-Golobova. Pri sv. maši ob desetih je v naši cerkvi zapela nekaj solospjevov. S svojim lepim, izšolanim glasom, ki je kar napolnil cerkev, nas je prijetno iznenadila.

Dr. BRANDIEU SILVIJ

zopet redno ordinira

Zveza polj. delavcev je svojemu rednemu, vestnemu od ustanovitve pa do danes, nad vse agilnemu članu, Čeh Jožefu iz Gomilic, ki je vsled požara pretrpel veliko škodo podelila 500 din podpore. Vsakemu članu bo ZPD lahko priskočila v slučaju nujne potrebe na pomoč, če bi se zares vsi člani popolnoma zavedali svoje članske dolžnosti in prispevke redno plačevali, kakor jih je plačeval član, Čeh Jožef. — Iz pisarne Zveze polj. del.

LENDAVA

Študijski tečaj. V pondeljek dne 12. avg. se je začel tridnevni študijski tečaj v prostorih tuk. osnovne šole ob obilni udeležbi članov kat. društva „Zavednosti“ in starešin. Zanimivih in sodobnih predavanj se udeležuje do 50 zavednih — za resno delo voljnih akademikov in starešin. Oglasili so se tudi pri mestnem poveljniku, ki je pokazal veliko zanimanje za društvo. Obširnejše poročilo bo v prihodnji številki „Novin“.

V nedeljo se je poslovil od nas g. Pečnik Drago, ki je premeščen v Griže pri Celju. Cela fara žaluje za gospodom, saj ni bil priljubljen samo pri Slovencih ko njihov „kantor“ ampak tudi Madžari so ga zelo radi imeli, kajti vsaki mamici je znal povedati kako besedo v tolažbo. (Kako je g. Pečnik povzdignil ljudsko petje v naši cerkvi!) Cerkevno ljudsko petje je bilo v naši fari na višku in njemu se imamo zahvaliti! Njegovo delo je bilo tiho, koliko uric je žrtvoval za vaje, ko je hodil na vas učiti cerkevno petje. Ni se zbal napora in truda in ni iskal hvale od drugih, saj je vedel da dela in se trudi za čast božjo. Štirinajst let je bil med našim ljudstvom in sam je izjavil, da mu je težko za ljudstvo, ko odhaja. Saj se je tako vživel med našimi ljudmi, kakor da je zrasel med njimi. Ponovni dokaz, da naše dobro slovensko ljudstvo ima odprto srce, za vse tiste, ki prihajajo „od čez“ in jim zna biti hvaležno za njihov trud. Odhajajočemu gospodu vsi farani kličemo za ves njegov trud: Bog plačaj! Oblastva pa prosimo, da nam njegovo mesto da moža, ki bo to delo v polni meri nadaljeval. — Farani.

Zahvala. Prav iskreno se zahvalim g. Gjörköš Štefani, lendavskomi kaplani, za dobroto, da so dve zadnji številki Novin sestavili za časa selitve g. Camplina v Maribor i g. Balazica k nam. Obe številki sta bili tak lepo sestavljeni, da glasno oznanjata: g. spod Gjörköš, ne ostavite nas, pišite naprej i kem gostej v Novine. — Klekl Jožef, za zdaj izdajateo Novin.

Marijanišče v Veržeju. Salezijski zavod Marijanišče v Veržeju pri Ljutomeru sprejema v svojo gimnazijo dobre in poštene fante, predvsem tiste, ki čutijo veselje do duhovskega poklica. Šola obsega prvih pet gimnazijskih razredov. Vsako leto delajo gojenci izpite na državni gimnaziji v Soboti. Uspehi so zelo zadovoljivi kakor kaže statistika. L. 1939/40. je bilo od 120 gojencev 23 odličnjakov, 62 prav dobrih, ostali dobri, razen 10 popravni izpitov. Padel ni nobeden. Zavod omogoča študij tudi starejšim fantom, ki bi se želeli posvetiti duhovskemu ali redovnemu stanu, pa jim je radi starosti zaprta pot v javno gimnazijo. Oskrba je vkljub zelo zmerni mesečnini prav dobra. Mogoče je sprejeti še par gojencev, zato naj se prosilci obrnejo za informacije na naslov: Ravnateljstvo Marijanišča, p. Veržej pri Ljutomeru.

V. Polana. V nedeljo smo obhajali vsakoletno Donatovo proščanje. Sv. Donata je počastili z lepo pridigo g. Prah Maks, črensovski kaplan, veliko

mašo pa je pel g. Kolenko Ivan, novomašnik iz Črensovec. — Šel je v večnost po plačilo Jožef Zalk, ki se je nalezil v Franciji na delu zavrtnih boleznih — jetike. Nekaj časa se je zdravil v soboški bolnici, doma pa mu je končno pretrgala nit življenja. Bil je zaveden katoličan, Marijin družbenik, deloval je pri vseh organizacijah, povsod brez strahu izpovedoval svoje katoliško prepričanje. Za njim žaluje vsa polanska fara. Zanimiva je njegova sodba lansko leto o Franciji: - Francija je skoro vsa pokvarjena, pa narod sam si je zaslužil to!

Poštnina se je podražila tudi na domačoj pošti. Mesto 5 par moramo plačati 10 par od vsakoga komada tiskovine. Zato opominamo najostrej naročnike, da plačajo naročnino. Ki jo do 1. septembra ne plača, tistomi bomo morali povekšati naročnino s tem, da njemi povekšano poštnino zraven zračunamo. — Uprava Novin.

Gasilska veselica z bitjem. V nedelo so se vršile gasilske vaje v Žižkih za celo občino Črensovsko i za ves Melinci. Vaje so se vršile v najlepšem redi i so gasilci pokazali vsostanski napredek. Pri prostom teki je prvi prišo na določen prostor Salajko iz D. Bistrice, pri teki z ovirami je pa prek ovir prvi prišo Hozjan iz Trnja. Po vajah se je vršila v gostilni Čurič Matjaša že telikokrat grajana gasilska veselica, na šteroj je prišlo do strašnega bitja. Ranjenci so spravleni v soboško bolnico. Z nova z ednim dokazom več, da nezrel narod mora prle dozoreti i samo te se njemi sme dovoliti poštna zabava.

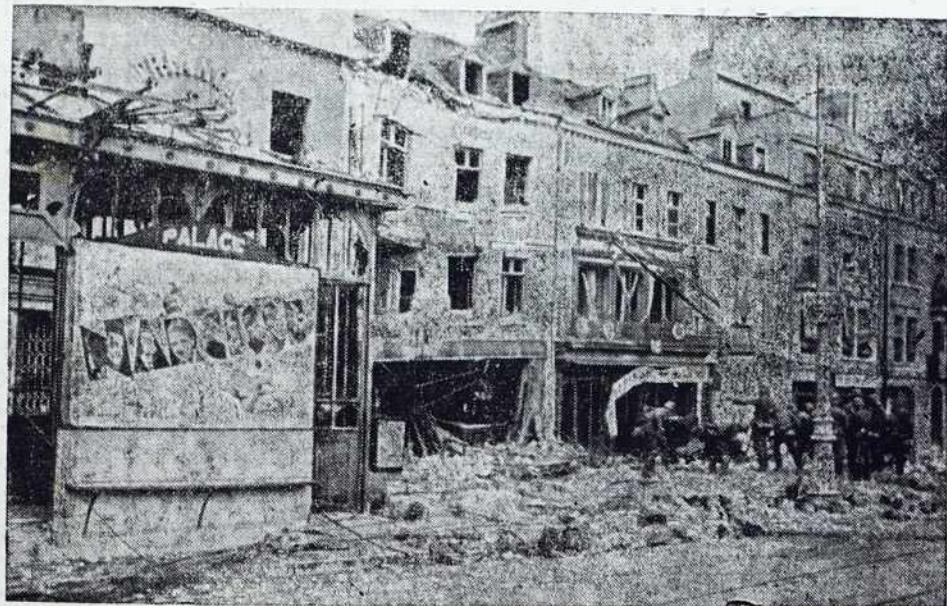
Nova meša v Turnišči. V nedelo je prikazao svojo prvo sv. mešo v Turnišči Magdlič Ivan, salezijanec, doma z Renkovec. Z domače yesi je prišo s procesijov v farno cerkev, v šteroj i okoli nje se je zbralo več jezer naroda. Pri oltari ga je vodo dekan Jerič, dijakon njemi je bio Koren Ivan, duhovnik na Kobilji, renkovski rojak, predgao pa Radoha Jožef, salezijanec. V lepoj predgi je razlagao, da smo vsi pozvani v nebo, a na toj teškoj poti nam je Bog dao sprevodnika, kak negda mladomi Tobijaši, Rafaela nadangela. Naš sprevodnik je duhovniki samo on. On nas vodi po poti v nebo s tem da nam s svetimi svestvi vleva i ohranja živo dušo v duši. Genljivo je bilo za vse nazoče, kda se je omenilo, da so oča že pokojni. Družina se je pred leti že izselila v Belovar i odtam je prišla mati z dvema hčeram po blagoslov sina nomomešnika.

Premovanja rodovniške živine. Na predlog Zveze selekcijskih društev priredi letos Kraljevska banska uprava premovanja rodovniške živine pri sledečih društvih in sicer: dne 19. avg. 1940. v Turnišču za društvo Nedelico in Turnišče, dne 20. avg. v Polani za društvo Lakoš in M. Polana, dne 21. avg. v Pertoči, dne 2. sept. v Sv. Lenartu v Slov. goricah, dne 3. sept. v Veržeju, dne 4. sept. v Puconcih in dne 5. septembra v Martjancih.

D. Bistrca. Mura se je nevarno približala vesi. Semo par metrov je od nešterih hiš. Da se preteča nevarnost odstrani, sta dva našiva občinarja šla z predsednikom občine Horvat Antonom v deputaciji k bani i ga prosila nujne pomoči. Gospod ban je deputacijo ljubeznivo sprejeo i obečao pomoč. Do skuz gene človeka ta nevarnost. Izseljenec zvedavle, da li je Mura že bliži njegove rojstne hiše. I povdarja, ka če se bliža k njej, ne pride domo, v tujini si poišče dom. Deca 13—14 let stara obvučpano guči, daj nas bar kaj bujlo, ve nam voda itak odnese kučico i rojstne hiše ne bomo meli.

Petrolej je najden v več mestih Slovenske Krajine. Najbogatejša žila je odkrita v Sodišincih, gde je že pred par letih vdoro zemski plin na zrak i gde že vnoga desetletja pije narod žvepleno vodo, zvano „pérnjek“.

Petanjski most predan prometu. V sredo 7. avg. pppoldne je bil tiho, brez vseh slovesnosti odprt pejanjski most splošnemu prometu. Zelo važna zveza med Slov. Krajino in ostalim slov. zaledjem.



Pogled na podrto francosko mesto Amiens, ki so ga zavzeli Nemci.

Razgled po državi

Ljubljanski velesejem pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. v Ljubljani od 31. avg. do 9. sept. 1940. Ta velesejem je s svojimi vsakoletnimi prireditvami odraz kulturnega in gospodarskega življenja Slovencev, je nekaj svojevrstno našega in ima ukoreninjeno tradicijo. Ta velesejem bo obsegal razen industrije in obrti tudi posebne razstave iz kulturnega in gospodarskega področja. Te razstave bodo plod dela mnogo pridnih rok, ki so se trudile in ustvarjale čez polletje. Obiskovalci imajo polovično vožnjo na železnicah. Na postajni blagajni kupijo poleg cele vozne karte še rumeno železniško legitimacijo za 2 din, na velesejmu dajo potrditi. S to izkaznico in staro vozno karto imajo brezplačen povratek. Za dopotovanje velja od 26. avg. do 9. sept. in povratek od 31. avg. do 14. sept.

Zbornica za TOI v Ljubljani razpuščena. Minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andres je podpisal odlok, s katerim se razpušča Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Za komisarja je postavljen generalni ravnatelj Kreditnega zavoda v Ljubljani, g. Avgust Tosti.

Nove mezde za tekstilno delavstvo na Hrvatskem. Banska oblast v Zagrebu je določila minimalne mezde za tekstilno delavstvo na področju banovine Hrvatske. Tako znaša najmanjša možna mezda v tekstilnih tovarnah v Zagrebu, Karlovcu, Osijeku, Varaždinu in Dugi Resi 4 dinarje, v ostalih krajih pa 3.50 din na uro. V te mezde ni všteta morebitna draginjska doklada, katero so si delavci pridobili s kolektivno pogodbo. Če katero podjetje že sedaj plačuje višje mezde, kakor jih določa nova uredba, jih ne sme znižati. Za mladoletne delavce izpod 18 let smejo tovarnarji plačevati za 10% nižje mezde toda le 5% delavstva sme biti deležnih tako nizkih mezd. Če bi se katero podjetje čutilo ogroženo zaradi teh novih mezd, pa mora zahtevati paritetno komisijo, ki bo pregledala delovanje tovarne in bo na podlagi utemeljenih razlogov določila nižjo mezdo, ki pa ne sme iti pod 3 din. na uro.

Dveurni boj s stotinami kač. V Huminah pri Mostarju so delavci podirali staro hišo. Ko so z dvigalom dvignili nekaj temeljnih kamnov, se jim je nudi nenavaden prizor. Pokazalo se je ogromno kačje gnezdo. Tesno skupaj zvite so ležale velike strupene kače v odkriti votlini. Veliki gadje so se gnetli po votlini in besno sikali. Ker so ravno obhajali ženitovanje, se niso dosti zmenili za motenje. Delavci so se oborožili z rovnícami, stavbeni podjetnik pa je vzel samokres pa začel streljati v odkrito gnezdo. Ker so bile kače medseboj zvite, delavcem ni bilo težko jih pobiti. Precej kač je seveda tudi ušlo. Celi dve uri je trajal bojs trupenimi gadi. V tem času so delavci pobili 180 velikih gadov, od katerih so nekateri tehtali nad sedem kilogramov. Ker je veliko kač ušlo, lahko sklepamo, da je bilo v tem gnezdu več sto gnusnih strupenih gadov. Čeprav so gadje besno sikali in se zaganjali v delavce, vendar niso nikogar pičili.

MALO ZA SMEH

Napačno so razumele. Župniku v nekem malem mestecu države Missouri so pred začetkom maše sporočili, da bi se neki mlad par rad poročil. Župnik je dejal, naj počakata, da bo maša končana. Ko je nehal brati mašo, je izpred oltarja glasno rekel: „Oni, ki se žele poročiti, naj stopijo pred oltar!“ Na ta poziv je stopilo pred oltar nič manj kakor 13 žensk, ki so očitno napačno razumele župnikov poziv, — in samo en možki...

CENE

živine in kmet. pridelkov v Lendavskem okraju dne 2. avgusta.

Biki I. vrste 6.50—7, II. vrste 5—6 din, telice I. vrste 6.50—7.50, II. vrste 5—6.50, krave I. vrste 5—5.50, II. vrste 4—5, teleta I. vrste 6—7, II. vrste 5—5.50, pol debele svinje 8 din za kg. žive teže. — Goveje meso I. vrste prednji del 13 din, zadnji del 15, II. vrste prednji del 11, zadnji del 13, svinjsko meso 15—17, slanina 19, mast 22, goveje surove kože 10—12, telečje surove kože 18—19 za kg. — Pšenica 250, ječmen 200, žito 170, oves 200, grah 300—500, krompir 150, seno 80—100, pšenična moka 475, koruzna moka 255, ajdova moka 400 din za 100 kg. — Belice 0.75 za komad, mleko 1.50 za liter, surovo maslo 28—30 za 1 kg. — Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4—4.50, finejše sortirano vino pri vinogradnikih 5—7 din za liter.

PENEZ

London 1 funt 172—215 Din Newyork 100 dol. 4424—5520 Nemška marka 14.70—14.90

Pošta

Baša Štefan, Potellieres p. St. Ambroise. Prošeni naslov je: Baruch et Cie, 11 Rue Auber Paris 9^e. — Penez, ki si je poslal pač duže hodijo v tom časi. Novine koštajo mesečno 7 din. Članarina je za Rafaelovo družbo 10 din letno.

Ste nam našli novega čitatelja?

BROD NA PETANJCIH

se bo prodal na licitaciji dne 27. avgusta 1940. ob 8. uri v pisarni okrajnega cestnega odbora v M. Soboti.

Tam se dobijo tudi podrobna pojasnila.

Centenemu občinstvu naznanjam, da sem svojo mesnico preselil

od g. Sapača h g. Rituperju „Hotel Krona“ v Beltincih. Zagotavljam, da bom tudi v bodoče prodajal najboljše mesne izdelke in se občinstvu priporočam za nadaljni obisk.

PRELOG AVGUST, mesar v BELTINCIH

Prodam ugodno 12 oralov posestva, lepi vinograd, radi oddaljenosti v Gornje Radgonskem okraju. Pojasnila SOTLAR, Maribor, Tržaška 47.

2 dijaka sprejemem

na hrano in stanovanje strogim nadzorstvom. Kološa Janez, čevljar M. Soboti Cvetna ulica 5.

PRAVILA

Agrarne in gospodarsko-podporne
zadruge v Črensovcih
Zadruga z omejenim jamstvom

I. Tvrška in sedež zadruga in predmet poslovanja.

§ 1.

Po predelih zakona o gospodar-
skih zadrugah z dne 11. septembra
1937. se osnuje zadruga, katere tvrška
se glasi: Agrarna in gospodarsko-
podporna zadruga z omejenim jam-
stvom.

Zadruga ima svoj sedež v Čren-
sovcih in je osnovana za določen čas.

§ 2.

Zadruška ima namen, pospeše-
vati gospodarske koristi svojih članov
s tem, da bo:

1. Svojim članom, agrarnim inte-
resentom poskrbela iz državnega kolo-
nizacijskega fonda potrebno posojilo,
ki jim ga bo nudila pod ugodnimi
pogoji za izplačilo agrarne zemlje in
v prospah kmetijstva.

2. Jemala zemljo v zakup ter jo
obdelovala ali jo dajala v podzakup.

3. Oskrbovala, kupovala in pro-
dajala svojim članom gospodarske,
gospodinske, obrtne in vsakovrstne
potrebščine. Otvorjala za nje jedilnice,
mesnice in trgovine.

4. Posredovala pri prodaji kmet-
skih pridelkov in izdelkov domače
obrtni in obrtnih izdelkov.

5. Snovala in vzdrževala napra-
ve za povzdigo kmetijstva in obrtni-
štva in domače obrtni, kakor sadne su-
šilnice, vzorni nasadi i. t. d.

6. Širila strokovno znanje s pri-
rejanjem tčajejev, shodov, ogledov, raz-
stav i. t. d.

7. Dajala nasvete in objavljala
prodajo ali nakup blaga in drugih
potrebščin v zadrugnem glasilu.

8. Posojala stroje in orodje.

9. V dosegu tega namena spre-
jema od svojih članov hranilne vloge
in jih obrestuje.

10. Radi lažjega poslovanja ima
pravo, da snuje poslovalnice.

II. Članstvo.

§ 3.

Zadružniki morejo postati osebe,
tudi juridične, ki morejo neomejeno
razpolagati s svojo imovino. Oseba,
ki ne more neomejeno razpolagati s
svojo imovino, more postati zadružnik
samo po privolitvi zakonskega zastop-
nika in skrbstvenega oblastva.

Kdor hoče postati zadružnik,
mora podpisati pristopno izjavo; če
je nepisemen ali ne more pisati, mora
na pristopni izjavi postaviti svoj ročni

znak, ki ga morata overiti dve prič.
Pristopna izjava mora biti brezpogojna.

O sprejemu zadružnikov sklepa
upravni odbor na podlagi pristopnih
izjav. Za odklonitev ni treba navesti
razlogov.

Članstvo začne z dnem sklepa
upravnega odbora o sprejemu. Spre-
jetega zadružnika mora zadruga ob-
vestiti o sprejemu pisмено in z obja-
vo v poslovalnici zadruga. Sprejeti
zadružnik mora plačati pristopnino,
katere visokost določa skupščina. Pri-
stopnina postane last zadruga in se
zadružniku ob prestopu članstva ne
povrne.

§ 4.

Članstvo v zadrugi preneha:

1. s prostovoljnim izstopom;
2. s smrtjo zadružnika;
3. na podlagi izključitve.

§ 5.

Zadružnik more izstopiti iz za-
druga na ta način, da najmanj mesec
dni pred koncem poslovnega leta pis-
meno prijavi upravnemu odboru svoj
izstop iz članstva zadruga. V tem pri-
meru preneha članstvo ob koncu tega
poslovnega leta. Isto velja za odpo-
ved nadštevilo vpisanih deležev.

Kot izjava za izstop iz članstva
velja tudi, če zadružnik na skupščini
izjavi na zapisnik ali, ako ni bil na
skupščini, v 15 dneh pisмено sporoči
zadrugi, da se ne strinja s sklepom
skupščine, s katerim se spremeni tra-
janje zadruga, se poviša poslovni de-
lež, se uvedejo ali povečajo občasne
nedenarne storitve ali se zviša jamstvo.

Če pa ima zadružnik obveznosti
do zadruga, je dolžan poravnati te
obveznosti v odpovednem roku, dru-
gače mu preneha članstvo na koncu
istega poslovnega leta, v katerem je
poravnal svoje obveznosti. Za ta čas
izgubi aktivno in pasivno glasovalno
pravico.

V mesecu dni po prejemu od-
povedi mora upravni odbor obvestiti
zadružnika pisмено, ali sprejme od-
poved ali ne. Če je ne sprejme, je
treba, da navede za odklonitev razlo-
ge iz zakona ali pravil; če jo pa sprej-
me, obvesti zadružnika, s katerim
dnem in s kolikimi deleži preneha
njegovo članstvo, doklejš še traja nje-
govo jamstvo in da sta njegov izstop
oziroma odpoved nadštevilo vpisanih
deležev zaznamovana v spisku za-
družnikov.

Če upravni odbor ne odgovori v
določenem roku, sme zadružnik od-
povedati članstvo ali nadštevilo vpisa-
ne deleže tudi po registrskem sodišču.

Če preneha zadruga med letom,
v katerem je zadružnik prijavil svoj

izstop iz zadruga, oziroma odpovedal
nadštevilo vpisane deleže, takšna od-
poved članstva oziroma deležev ne
velja.

§ 6.

Če zadružnik umre, preneha nje-
govo članstvo z dnem njegove smrti,
za obveznosti iz članstva pa odgo-
varjajo dediči po predpisih dednega
prava. Dediči smejo postati zadružniki,
če jih upravni odbor sprejme v članstvo.

§ 7.

Zadružnik se sme izključiti iz
zadruga s sklepom upravnega odbora,
če ne izpolnjuje svojih zadružniških
dolžnosti ali če škoduje dobremu ime-
nu ali kreditu zadruga.

Članske pravice, izvemši imo-
vinske, preneha s tistim dnem, ko
je bil zadružnik s priporočenim pis-
mom obveščen o izključitvi. To ob-
vestilo mora obsegati dan, s katerim
preneha članstvo, dalje dan, s kate-
rim preneha jamstvo, določbo pravil,
po kateri je izrečena izključitev in
potrdilo, da je izključitev vpisana v
spisek zadružnikov.

Zoper odločbo upravnega odbora
sme izključeni zadružnik vložiti pri-
tožbo na prvo prihodnjo skupščino v

mesecu dni od dneva obvestila, naj-
kasneje pa osem dni pred skupščino.
Če zadruga ne obvesti zadružnika o
izključitvi ob pravem času, se sme
zadružnik zoper izključitev pisмено
pritožiti neposredno pri skupščini sam-
mi; tako pritožbo sme na skupščini
predložiti vsak zadružnik.

Mesec dni pred skupščino ne
more upravni odbor izključiti zadruž-
nika iz zadruga.

Člani imajo sledeče pravice in
dolžnosti:

1. V slučaju nesreč dobijo, ki so
potrebne podpore brezplačno izgotov-
ljene prošnje na oblastva in priporo-
čila v svrhu dodelitve podpor.

2. V gospodarstvu in obrti pri-
dobljene pridelke in izdelke, ki jih ne
uporabi, prodajati zadrugi.

3. Nakupovati vse gospodarske
potrebščine izključno pri zadrugi.

4. Podvrči se strokovni kontroli
zadruga glede kakovosti pridelkov.

5. Točno izpolnjevati vse obvez-
nosti nasproti zadrugi in vsestransko
varovati njen ugled in kredit.

6. Pri prekršitvi ali neizpolnje-
vanju pravil, pravilnikov in poslovni-
kov povrniti nastalo škodo, ki jo do-
loči upravni odbor. (Dalje)

ZALAR MARIJA: Gospodinja in kuhinja

O mešanih marmelah. Prvo je, da
veš, zakaj mešamo marmelade. Zato, da jim
izboljšamo okus, da bolj suho sadje razred-
čimo z mehkim zelo sočnatim, skoro vodenim
sadjem ter da izboljšamo marmeladi barvo
in duh. Bolj sladko sadje mešamo z manj
sladkim in tako šparamo s sladkorjem. Ne-
katero sadje je tudi zelo drago, zato se vz-
ame zraven nekaj mešanice cenejšega sadja,
pa bo tudi dobra meza. Tako mešamo bres-
kve z jabolki, vsako grozdje s hruškami in
jabolki, črešnje z višnjami in jagodami ali
malinami, bele murve mešamo z rdečim ko-
renjem, kar daje nek svojevrsten okus in
zelo močan duh. Nazadnje pa vmešamo malo
surovega medu v kuhane, mrzle murve. Sku-
hano korenje dobro pasiraj, gre tu bolj za
okus, kot pa za korenje. Sladkor daš po
okusu. Z medom vse dobro zmešaj. Ta meza
ga je za na črn kruh deci. — V slivovo
mezo ali povidli spada vsekakor citróna,
narezana v večje komadčke z lupino vred,
ki daje fin duh, pikanten okus in odvzame
silvam vso zopno kislino. Tudi dober vin-
ski jesiš večkrat zelo izboljša mezo. —
Brunice in zmešane slive dajo izborn kom-
pot za zimo. Najpro vsako posebej skuhaš,
potem šele, preden daš v kozarec, oboje prav
lahko zmešas. Brunice napojijo slive, a slive
odvzamejo brunicam močan okus, ki je ne-
koliko zoprn. Oboje pa je izvrstno za kom-
pot k šmornu. — Surovo sadje ne smemo
stiskati ali pasirati, ker tako izgleda kot gnilo.
Ko jabolko olupiš, jo položi takoj v vodo,
saj to sama vidiš, kako hitro porjavi, če de-
laš štrudelj ter zgubi tudi kislino in vitamine,
ker pri stiskanju izhlapevajo. — Ribezljev sok
daješ lahko med črešnje. — Ko kuhaš mar-
melado, vedno mešaj, da se ne prižge. Ko
se zgoščena marmelada svetli, je dovolj cukra
in je kuhana.

Ledena kava na enostaven način. Sku-
haj zelo močno črno kavo, jo pocukraj, nalij
v steklenice, jih zatekni in postavi na led.
Posebej stepi sladko smetano, jo ocukraj ter
jo postavi tudi na led. Preden daš na mizo,
premešaj oboje skupaj v kavine kozarce, daj
po vrhu še lepo peno te ledene smetane in
nesi na mizo. Tudi kozarci so morali biti na
ledu. — Drugo navodilo: četrt litra dobre,
močne črne kave, 16 dek cukra in ko je cuk-
er raztopljen, dodaj tritret litra dobre, sladke,
surove smetane, vse to zmešaj in pre-
lij v posodo, da zledeni. Potem ravnaj kot
s sladoledom in jo nadevaj v čaše. Po vrhu
nadevaj še v vse čaše malo mrzle sladke
stepene, osladkane smetane. — Tretje
navodilo: Pol litra sladke, črne kuhane
kave daj v ledenko in nič ne mešaj, ampak
jo postavi na led. Preden daš na mizo, zme-
šaj tritret litra sladke smetane z 9 dekami
cukra, to zmešas s črno kavo, po vrhu daš
na vsak kozarec samo del te smetane brez
kave in je pripravljeno. Smetana je tudi morala
biti na ledu.

Posestvo v najem

za polovico pridelka - 23 oralov
v Slovenskih gorcih, brez vinograda.
Pogoji: 4 delovne moči in 1 par
dobre vprežne živine. Najemnik nima
nikakih denarnih dajatev. Ponudbe na
upravo lista. Resnim ponudnikom se
vpošlje pogodba vnaprej na vpogled.
Nastop pred 1. novembrom 1940.

Vika Razlagova

MARIJIN KLIC

Resnična dogodba

Daleč v stran od mestnega hrupa
in vrvenja, v prijazni vasi. Mirna
vas, se je dvigalo ponosno enonad-
stropno poslopje, obdano krog in
krog od sadnega drevja. Ne daleč
v stran od njega je šumel bister po-
toček, nad njim sta sklanjali dan in
noč svoje veje dve starodavni, že nad
sto let stari lipi. Potoček, ki je
usahnil le ob največji suši, je zaga-
njal neprestano mlinsko kolo, ki je
že ob zgodnjih jutranjih urah bu-
dilo vaščane iz prijetnega spanja in
še pozno v noč je bilo često slišati
njegovo prijetno klopotanje. Mnogo-
krat si je tujec, ki ga je pot vodila
mimo tega lepega doma, odpočil v
prijetni senci lipovih vej in poslušal
ure in ure šumenje vode in klopota-
nje mlinskega koleša.

V tem prijaznem domu, ki so
ga mnogi občudovali, je živela dobra
Milica, ljubljena in spoštovana od
vseh, ki so jo poznali. Milicin oče
Nace Korošak, gospodar prelepega
posestva, je pred leti podlegel težki
zavratni bolezni, mati Marija je pre-
vzela vse posestvo v svojo oskrbo.
Ljubila je svoje otroke z nežno mate-
rinsko ljubeznijo, bila jim vodnica k
časni in večni sreči. Ko je angel smrti
iztrgal iz njenega ljubečega objema
sina Stanislava, najmlajšega izmed pe-
terih hčera, se je zarisala globoka žal-
lost v materin obraz, ki je mi moglo

več pregnati nobeno veselje ostalih
otrok! Z leti je začela šele dobra ma-
mica pozabljati izgubo sina — edinca.
Vendar je nešteto krat zdrknila biserna
solza preko njenega obraza, kadar jo je
kdo izmed njenih domačih spomnil
na Stanislava. Materina ljubezen nikoli
ne umre.

Po letih, ko ni mogla več sama
voditi, obširnega posestva, je izročila
vse svoji drugi hčerki Katici, sa-
ma pa si izgovorila pri njej kotiček
do smrti. Dve hčeri Korošakove ma-
tere sta se poročili daleč od
doma, najmlajša Marija je odšla štud-
irati. Pri materi je ostala le še Milica.
Ali njeno srce ni mirovalo, ni našlo
sreče in zadovoljnosti v rojstni vasi,
kraj matere in sestre. Vedno vesela
Milica je postajala od dne do dne
bolj otožna in zamišljena. Vsa društva,
v katerih se je kot članica udeleževala,
so za njo izgubila vsako vred-
nost. V cvetu najlepše življenjske po-
mladi, je začela bolehati na pljučih.
Odhitela je k bližnjemu zdravniku, da
najde pri njem pomoč. Mesece in me-
sece je trajalo zdravljenje, ali Milica ni
obupovala ni tožila. Zaupala je v bo-
žjo pomoč. Še je igral na njenih us-
nicah prijazen nasmeh. Ali tako razig-
rane volje kot je bila prej ni bila več.
Posedala je na vrtu, sprehajala se med
vrtnimi gredicami, ljubkovala nežno
rožno cvetje. Zdravje se ji je vračalo
počasi njena lica so spet začela r-
deti. Milica je ostala zamisljena in
resna. „Kaj se godi v tvoji duši —
draga Milica — povej?“, so jo mnogi

izpraševali. Zakaj si postala tiha in
zaprta sama vase, ko se ti vendar zdra-
vje zopet vrača! Na vsa taka vpraša-
nja jim ni dala odgovora. Ljubeče se
jim je nasmehnila.

Bilo je vroče poletno jutro. Milica
je vstala zgodaj zjutraj in odšla med
svoje ljubljene na vrt. Natrgala je
cvetje, povila ga v lep šopek in odhitela
z njim v prvo nadstropje, kjer je imela
svojo sobico. Tam je položila
cvetje pred Marijin oltarček, po-
kleknila, naslonila svojo glavičico v raz-
prostrite dlani in bridko zajokala.

Ko je s časoma utešila svojo
pekočo bol, je uprla v Brezmadežno
svoj pogled in komaj slišno sama
sebi dejala: „Danes se odločim in po-
tem grem tja, kamor hrepeni že tako
dolgo moje srce. Marija, ali me boš
uslišala, kar te prosim? Saj veš, da
sem Tvoja! Glej, kako se norčujejo
iz vsega, kar služi Tebi in Tvojemu Sinu,
ali naj jaz sledim njihovim potom, že-
ljam in strastem? O nikdar ne, Mati!
Ti me kličeš in vabiš k sebi, tvoja
hočem biti vse dni življenja. Ne za-
pusti me!“ Njene roke so se krčevito
oklenile Brezmadežne. Dolgo je slo-
nela ob svoji nebeški Materi, popravila
je cvetje in ga v najlepšem vencu po-
ložila pred Brezmadežno. „Grem od
Tebe, a Ti bodi z menoj na moji težki
poti!“ Ko je njena roka že odpirala
sobna vrata, se je ozrla z dolgim po-
gledom nazaj na Brezmadežno. In tisti
hip je začutila na sebi njen ljubeč,
topel pogled. Odhitela je hitrih korakov
k svoji materi v kuhinjo. Našla jo
je sedečo na nizki stolici, v naročju

je imela skodelico, v kamor je lupila
krompir. „Mati“ je z veseljem glasom
zaklicala, „ali boste kmalu gotovi? Tako
rada bi z Vami govorila.“ Mati je lu-
pila naprej in dejala: „Tukaj mi povej,
kar želiš, ker imam še mnogo dela
v kuhinji. Katika je odšla na polje in
je pustila vse delo tukaj meni.“ „Oh, mati,
samo za pol urice, pustite delo in bo-
dite moji. Potem bom Vam pomagala
jaz in hitro bova gotovi.“ „No pa grem.“
Mati je vstala, odložila skodelico in
sledila Milici v njeno sobo. Vedno
bolj se je čudila skrbna mati obna-
šanju svoje hčere. Ko je ta stopila tik
Marijinega oltarčka, je mati pričela go-
voriti v pretiranih besedah: „Milica, ne
mudi me, povej kaj hočeš? Mati, dra-
ga moja mati, samo eno Vas prosim,
dovolite mi da vstopim v samostan.
Živeti med svetom ne morem. Že dve
dolgi leti gojim v srcu to željo. Tam
bom najbolj srečna. Dajte mi besedo,
da mi ne boste branili.“ Oklenila se je z
vso močjo materinega vratu in zrla
materi v obraz. „Milica“, je po dolgem
molku nežno pogovorila mati, „jaz ti
ne branim, samo bojim se, da ne boš
zmogla v samostanu, tvoje zdravje ti
ne bo dopuščalo živeti tako kot zahte-
vajo redovna pravila. Med samostan-
skimi zidovi boš še bolj zbolela.“ —
„Ne, ljuba mamica, moje zdravje se
bo tam še bolj utrdilo. Marija me kli-
če tja, tam bom srečna, med svetom
nikdar. Še jutri zaprosim za sprejem.
Kaj ne da smem?“ — „Idi, ne branim
ti! Ali dobro premisli prej, kaj boš
storila“ je tiho dejala skrbna mati in
odšla iz sobe. (Dalje.)